

Skógarferð til Spánar

Inngangur

Skógræktarmenn á Íslandi hafa ekki sótt mikið til Spánar né Pýreneafjalla en til eru undantekningar þar á sem vert er að nefna. Jóhann Pálsson grasafraeðingur ferðaðist nokkuð um spænsk-franska hluta Pýreneafjalla árið 2000. Safnaði hann m.a. annars bergfurufræi við vatnið Lac des Bouillouses sem er í 2.017 m hæð yfir sjávarmáli. Vakti Jóhann athygli undirritaðs á efnivið og sýndi fyrir um þrem árum bergfuru (*Pinus uncinata* Mill. ex Mirb.) sem spjarar sig ágætlega í norðanverðum brekkum Rauðavatns en auk þess gróðursetti hann annað efni í Kálfamóa í Grafarvogi.

Þessi bergfurutré kveiktu áhuga á því að skoða trjágróður í Pýreneafjöllum og kynna áhugafólki á Íslandi gróðurfur og skóga á svæðinu. Það var því rökrétt að hafa

samband við heimamanninn Borja Alcober, sem starfað hefur sem skógræktarráðgjafi á Austurlandi um nokkurra ára skeið, og kanna hvort hann hefði sambönd þar ytra sem nýst gætu við undirbúning og aðkomu að slíkri ferð. Við áttum svo fund og skiptumst á tölvupóstum og kom þá í ljós að bekkjarfélagi hans úr skógræktarnámi á Spáni, Juan Manuel Rubiales, var starfandi í háskólanum í Madríd og hafði unnið að rannsóknum á skógum og gróðurfari í Pýreneafjöllum. Þannig hittist einnig á að hann kom með fjölskylduna til Íslands sumarið 2017 og þá varð til gróf mynd af heimsókn skógræktarfólks til Pýreneafjalla-hluta Spánar. Seint um sumarið 2018 kom í ljós að Rubiales gat ekki losað sig úr kennslu á þeim tíma sem íslenski hópurinn var á ferð en var svo vinsamlegur að benda

á félagi sinn, Oscar Schwendtner, sem rekur lítið ráðgjafafyrirtæki sem aðallega vinnur að skógræktarúttektum, skýrslugerð og þjónar mest opinberum aðilum. Segja má að við höfum verið stálheppin að fá Oscar en hann reyndist vera eldhugi í að miðla fróðleik um skóga og náttúru. Þá tók að sér fararstjórn þaulvanur fararstjóri og leiðsögumaður, Þórarinn Sigurbergsson. Þórarinn er tónlistarkennari og lærði klassískan gítarleik á Spáni fyrir margt löngu og er einn þriggja gítarleikara sem skipa hljómsveitin „Hið íslenska gítar Trío“. Alls tóku þátt í ferðinni 50 manns, allt félagsmenn í aðildarfélögum Skógræktarfélags Íslands, en Ferðaþjónusta bænda tók að sér umsýslu og bókun flugs, hótela og ferða og leysti verkið með ágætum. Oft á tíðum er ekki einfalt mál að stilla strengi á stöðum sem teljast kannski ekki hefðbundin túristasvæði en aftur á móti er sá tími sem Skógræktarfélagið hefur valið að tímasetja þessar ferðir á þeim árstíma sem hin hefðbundni túrismi er í lágmarki þannig að yfirleitt tekst að finna viðunandi gistingu sem allir sætta sig við.

17. október – Haldið til Spánar

Brottför okkar bar upp á 17. október en í viðræðum okkar Juan Manuel Rubiales taldi hann þetta hentugan tíma. Búast mætti við fallegum haustlitum og hitastig þægilegt. Flogið var með WOW sáluga um miðjan dag að íslenskum tíma og lent í Barcelona um kl. 21 að þarlandum tíma. Eina verkefni sem lá fyrir var að komast á hótél, Hotel Novotel Barcelona San Joan Despí, í útjaðri borgarinnar. Það gekk eftir en því miður urðu nokkrir farþegar fyrir því að töskur skiluðu sér ekki og ein hjón voru svo ólánsöm að fá ekki töskur sínar fyrr en í lok ferðar. Að öðru leyti gekk þessi fyrsti leggur áfallalaust fyrir sig og lögðust menn til hvílu um miðnætti í höfuðborg Katalóníu.

Spánn er eitt af stærri löndum í Evrópu, rúmlega 500 þúsund ferkílómetrar að flatarmáli eða fimm sinnum stærra en Ísland og þar búa nú 45 milljónir íbúa. Stærstu borgirnar eru Madríd og Barcelona þar sem við sváfum úr okkur flugþreytuna en þangað komum við aftur eftir þrjá daga og dvöldum þá og skoðuðum borgina betur.

Útsýni yfir sveitir í nágrenni við Montserrat. Mynd: BJ

Byggingarkjarni klaustursins í Montserrat. Mynd: BJ

18. október – Barcelona til Jaca

Við yfirgáfum hótél í Barcelona að loknum morgunverði og stefndum í norður. Hér var kominn nýr bílstjóri sem var með okkur allan tímann, Oscar Moral, liðugur náungi og hress og ók vagninum þægilega. Stefnan var tekin á klaustrið Montserrat, víðfrægan byggingarkjarna með mikilfenglegu landslagi. Hér var þröng á þingi enda ferðamönnum daglega landað þar í þúsundum talið. Við sigldum um grösugar sveitir og fram undan voru tindar sem bar við himinn og þeirra hæstur er Sant Jeroni, 1.240 m. Fjöllin eru mynduð úr gömlum sjávarbotni þar sem þrifust frumdyr með stoðkerfi úr kalkskeljum sem hlóðust upp fyrir milljónum ára. Sumir úr okkar hóp fóru í kláfum eins langt og komist var að efstu toppum meðan aðrir dvöldu í þorpskjarnanum þar sem er að

finna ýmislegt fróðlegt um sögu og tilurð staðarins. Útsýni er mikilfenglegt til allra átta og byggingarnar sem eru gleypar í kalk-klettana líta út fyrir að vera hluti af landslaginu. Hér hefur Benediktusar-reglan verið starfrækt í fleiri hundruð ár. Umhverfið á vart sinn líka þar sem landslagið er stórbrotið en elstu byggingar má rekja allt til 9. aldar eða um það bil þegar Ísland byggðist.

Gróðurfar í hliðunum ber einkenni Miðjarðarhafsloftslags en með tímanum hafa einnig síendurteknir skógareldar mótað gróðurfarið. Þar sem áður uxu víðfeðmir furuskógar (*Pinus halepensis* og *Pinus nigra*) er nú að finna runna og lauftré sem smám saman hafa gjörbreytt ásýnd svæðisins. Hér vaxa samt fjölmargar trjátegundir, m.a. sjö eikartegundir, þrjár hlyntegundir en alls er að finna allt að 30

trjátegundir á svæðinu auk yfir 50 tegunda af runnum. En heildarsvipur gróðurs er frekar kyrkingslegur á að líta enda ríkja hér brennandi hitar í marga mánuði að sumri til og skógareldar herja hér af völdum manna með reglulegu millibili (síðast geisðu hér skógar og kjarreldar árið 1986). Eru það fyrst og fremst harðgerðar og hitaþolnar tegundir sem spjara sig við slíkar aðstæður.ⁱ

Einn af hápunktum þessarar heimsóknar var að hlusta á drengjakór Montserrat sem er einn þekktasti kór í heimi. Kórinn syngur venjulega einu sinni á dag í kapellu svæðisins kl. 13:00 og við höfðum auðvitað miðað dagskrá við þá tímasetningu og tryggt okkur miða fyrir viðburðinn. Segja má að kórinn hafi sannarlega staðið undir væntingum og er ógleymanlegur hljómur drengjanna eitt af því sem hægt er að mæla með. Fallegur hljómur sem lengi er hægt að ylja sér við í minningunni.

Við héldum svo áfram ferð okkar með óm drengjakórsins í huga og tókum stefnuna í norðvestur til bæjar í dalverpi

við Pýreneafjöllin sem heitir Jaca en þar var fyrirhugað að gista í þrjár nætur á Hotel Oroel.

Á leiðinni tók Þórarinn til við að fræða okkur um sögu og menningu Spánar. Kom hann víða við í þeim fyrirlestri og fleiri pistlar áttu eftir að fylgja í kjölfarið næstu daga, enda er hér sagan við hvert fótímal. Hér hefur maðurinn lengi teygst lopann frá því að Afrikumaðurinn fór að nema land í Evrópu og frá lokum ísaldar fyrir um tíu þúsund árum þegar jökull hopaði af Pýreneafjöllum fylgdi maðurinn í kjölfarið og nam land í dölum um leið og jökull hopaði. Margar þjóðir hafa í árþúsundir byggt Íberískaga þar sem hver bylgja þjóðflutninga á fætur annarri hefur farið um og átt þátt í að móta ríkið sem í daglegu tali kallast Spánn. Hér eru töluð mörg tungumál og ríktu Márar um aldir á stórum svæðum í suðurhluta landsins og höfðu áhrif á þjóðmenninguna eins og allar þjóðir þar á undan.

Það var farið að halla af degi þegar komið var á hótél í bænum Jaca og seinna um kvöldið kom til okkar Oscar Schwendtner sem var með okkur næstu tvo

ⁱ Skrifleg heimild: Juan Manuel Rubiales.

Oscar kynnir fyrir okkur þiður, stóran skógarfugl sem lifir einkum í furuskógi. Mynd: BJ

Glaðir ferðalangar í bergfuruskógi í um 2000 m hæð. Mynd: BJ

daga. Við höfðum verið í tölvusambandi og ræðst við í síma en nú lögðum við á ráðin um endanlega dagskrá næstu tvo daga og reyndum að átta okkur á hvað sé raunhæfur dvalartími á hverjum stað og hvar sé möguleiki á að komast á salerni en þegar komið er upp í fjöllin á þessum slóðum getur verið hörgull á slíkri aðstöðu og eins gott að lenda ekki í þrengingum með rúmlega fimmtíu manns. Ákveðið var að taka daginn snemma og vona það besta með veðrið. Það var vel tekið á móti okkur í sameiginlegum kvöldverði og Sigurður Þórðarson, söngstjóri hópsins, tók stutta æfingu með hópnum fyrir háttatíma.

19. október

– Skógarferð í Baskalandi – Navarra

Jaca er um 12 þúsund manna bær í héraðinu Huesca í víðfeðmu dalverpi þar sem áin Aragon liðast um dalinn og Pýreneafjöllin rísa í norðri. Bærinn á rætur að rekja til tíma Rómverja sem byggðu þar virkisveggi árið 200 f.Kr., en Márar

tóku þar stjórn 760 e.Kr. Nafn bæjarins á rætur að rekja til þess þegar hér var slegin mynt á tímum Rómaveldis. Á síðari tímum, það er á síðustu öld, var bærinn og héraðið þekkt áttaksvæði fyrir það að hér tókust á andstæðar fylkingar þegar geysaði borgararastyrjöld með tilheyrandi mannfalli á báða bóga. En í dag er Jaca kannski þekktust fyrir það að hér liggur gönguleið um Jakobsveginn og er sú leið merkt kyrfilega.

Eftir hálfan annan tíma og fyrirlestur Þórarins á leiðinni um áhrif Mára á Spáni breyttist landslagið skyndilega. Við héldum nú á slóðir Baska eða héraðið Navarra eins og það hét á öldum áður. Ekið var um þröngan dal og hægt og bítandi hækkuðum við í landslaginu. Jafnframt var skógur orðinn samfelldari í bröttum hlíðum sitthvoru megin, en vegurinn breyttist jafnframt í sveitaveg sem liðaðist meðfram þröngum árfarvegi. Meðfram ánni uxu fjölmargar trjátegundir svo sem víðir og aspir.

Pegar komið var í þorpið Isaba sem umgirt er af fjöllum á allar hendur hófst akstur upp brattar hlíðar og reyndi nú fyrst af alvöru á bílstjóran sem þræddi örmjó einstígi. Hann leysti hverja þrautina á fætur annarri og ók eins og engill. Við áðum á góðum stað, litlum veitingastað í um 1600 m hæð og snæddum þar sem gott útsýni er yfir dalinn, sem við þræddum síðasta klukkutímann.

Við vorum heppin með veðrið, bjart en sólarlaust. Á þessum slóðum er það beykiskógur sem ríkir en innan um og á stangli má sjá evrópuþin (*Abies alba*) og blæspir (*Populus tremula*). Sérstakt var að sjá að sums staðar myndar beykið skógarmörk og vex allt upp í og yfir 2000 metra hæð en það hefur maður ekki séð áður. Kannski eru það hin hafrænu áhrif frá Atlantshafinu sem því valda en í Ölpunum vex beykið sjaldan ofar en 1500 – 1600 metra og myndar sjaldan skógarmörk. Á þessum árstíma og í þessari

Hrörnar þöll... Hér fá feyskin tré að standa og eru m.a. mikilvæg fyrir fugla sem byggja þar breiður. Mynd: BJ

KEÐJUSAGARJAKKI Verð kr 18.251 m. vsk	KEÐJUSAGARREGNSTAKKUR Verð kr 10.719 m. vsk	KEÐJUSAGARSTÍGVÉL Verð kr 20.435 m. vsk
KEÐJUSAGARBUXUR Verð kr 22.304 m. vsk	KEÐJUSAGARREGNBUXUR Verð kr 10.719 m. vsk	KEÐJUSAGARSKÓR Verð kr 44.881 m. vsk

 VÉLAR · VERSLUN · VARAHLUTR

Austurvegur 69 - 800 Selfoss
Lónsbakki - 601 Akureyri
Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir
Sími 480 0400
jotunn@jotunn.is
www.jotunn.is

Oscar með námsfúsan hóp sem lærði mikið um líffræði háfjallaskóga. Mynd: BJ

hæð var beykið að fella lauf og hliðarnar skörtuðu fallegum litum. Á leiðinni upp dalinn kom á óvart hve skógarfuran (*Pinus sylvestris*) var útbreidd og þegar Oscar var spurður nánar út í þetta kom í ljós að skógarfuran er aðalnytjategundin í Pýreneafjöllum. Hér er hún á syðstu útbreiðslumörkum sínum.

Eftir hádegisskattinn var enn haldið á brattann og Oscar fór með okkur upp að skíðasvæði, Larra Belagua, í yfir 2000 metra hæð en hér vorum við á skógar-mörkum. Hér getur svo sannarlega snjóað og ekki óalgengt að hér liggi 1 – 1 ½ m þykk snjóþekja. Í seinni tíð hefur snjóað minna og vetur dvelja skemur. Gönguskórnir voru teknir til kostanna og Oscar hélt hvern fyrirlesturinn á fætur öðrum um lífríki bergfuruskógarins sem myndar hér skógar- og trjásmörk. Hér lágu bolir á tjá og tundri en Oscar var ánægður með það og sýndi okkur fléttur, sveppi og mosa sem vaxa sérstaklega á dauðum

trjám. Hann fullyrti að slíkur skógur og við þessar erfiðu aðstæður skapi meiri fjölbreytni og auki jafnframt viðnámsþrótt og vegni því betur heldur en ef hann væri hirtur og fægður. Oscar er mikill fræðari og náði að sjarmera hópinn með áhuga og innlifun og túlkun á gangverki náttúrunnar. Hér var inn á milli að finna reynivið (*Sorbus aucuparia*), alpareyni (*Sorbus mougeotii*), blikreyni (*Sorbus chameaspilus*) og fjallastaf (*Rhamnus alpina*) sem við könnumst við. Bergfuru-skógurinn á skógarmörkum var hér gisinn og trén báru þess mörg vitni að aðstæður eru erfiðar. Mörg trén hafa greinilega orðið fyrir snjóbroti og voru skæld og barin en hæð hæstu trjáa var á að giska ekki mikið yfir 15 m. Sjálfsáðar plöntur voru á víð og dreif. Á Íslandi hefur fjallafuran sem er náskyld eða nokkurs konar deilitegund og er yfirleitt margstofna verið notuð frá upphafi skógræktar, m.a. í Furulundinum á Þingvöllum, Grundarreit í Eyjafirði og

við Rauðavatn í Reykjavík og er hún ættuð af Jótlandi. Hún hefur líklega verið sótt af Dönum til Alpanna eða Balkanskaga einhvern tíma á 19. öld í þeim tilgangi að rækta upp sand- og jarðvegsauðnir Jótlands.

Pegar við örkuðum í fersku fjallaloftinu innan um bergfuruna er rétt að hafa í huga að við vorum hér á landamærum Spánar og Frakklands og í árdaga var talað á Íslandi um Baska. Við gengum því hér á baskneskri jörð en saga hvalfangara og samskipta við Íslendinga á miðöldum er merkilegur kafli í sögu þjóðarinnar en þekktust eru svokölluð Spánverjavíg sem áttu sér stað árið 1615.

Eftir dágóða tveggja tíma göngu um háfjallaskóginn var haldið niður í Belagua dalinn að nýju og gengið um ræktaðan skógarbeykiskóg (*Fagus sylvatica*), um 50 ára gamlan. Skógarbeykið er ein útbreiddasta lauftrjáategundin í Evrópu og mikið nytjatré. Tilgangurinn með þéttum

Oscar og Þórarinn sáu til þess að enginn tándist í skóginum.
Mynd: BJ

Kolefnisjafnaðu eldsneytisviðskiptin með Olís

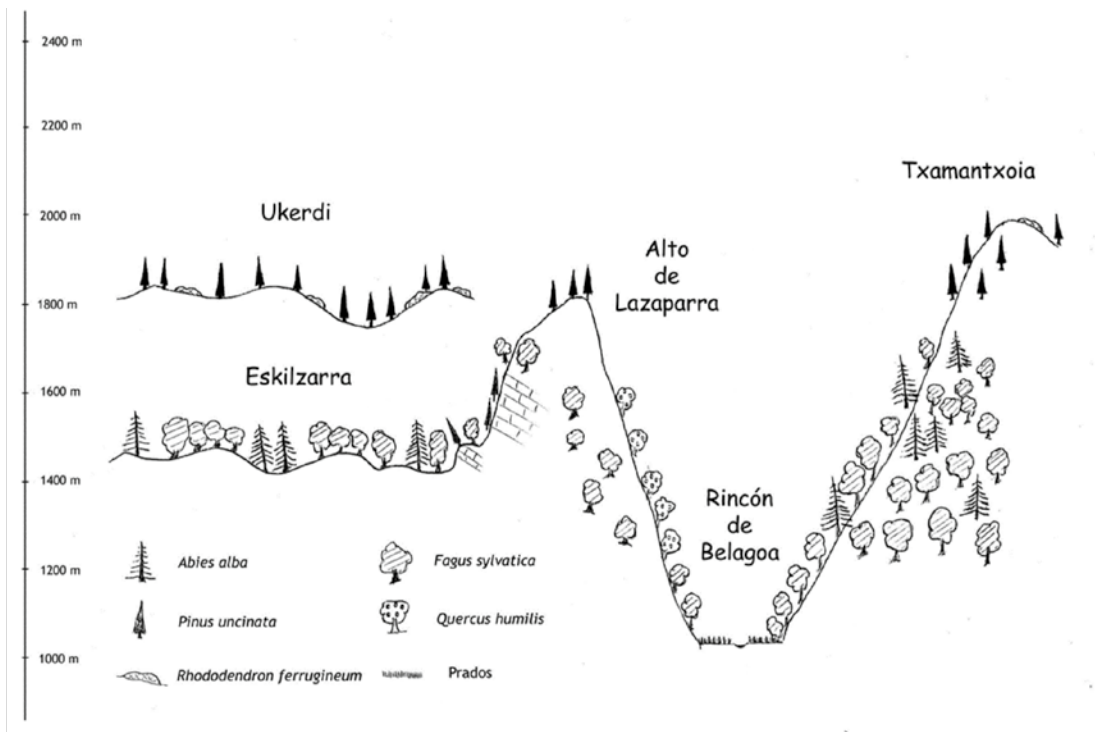
VIÐ GREIÐUM HELMING Á MÓTI ÞÉR

Lykil- og korthafar gefa eftir 2 krónur af afslætti og Olís leggur til 2 krónur á móti. Fjórar krónur af hverjum lítra renna því til Landgræðslunnar í fjölbreytt verkefni á sviði kolefnisbindingar – landgræðslu, skógrækt og endurheimt votlendis.

Skráðu þig á olis.is

Olís – í samstarfi
við Landgræðsluna

Kjörlendi trjategunda í Pýreneafjöllum, samkvæmt hæð og landslagi. Mynd: Juan Manuel Rubiale

skóginum er að fá greinalausa og kvistlausu boli sem eykur verðgildi afurðanna.

Viðurinn er eftirsóttur auk þess sem það er algengt borgartré. Ganga um hávaxinn og þéttan beykiskóginn gaf ámóta tilfinningu og að ganga um dómkirkju þar sem hátt er til lofta og vítt til veggja. Þegar horft var upp milli trjánna sáust topparnir bærast.

Það hallaði að degi og eftir viðburðaríkan dag héldum við til Jaca.

20. október – Þjóðgarðurinn í Ordesa

Eftir morgunverð var haldið af stað í átt að þjóðgarðinum í Ordesa, kenndum við dalinn og gljúfrin sem við fetuðum okkur eftir í norðurátt. Garðurinn var stofnaður svo snemma sem 1918 og var svo stækkaður árið 1982 og tekur nú yfir 156 km². Frá árinu 1997 hefur Ordesa verið á Heimsminjaskrá UNESCO. Hér var Oscar á heimavelli þar sem hann hefur unnið að rannsóknum á skógum og gróðurfari í garðinum sl. þrjú ár. Fyrirhugað er að birta

greinagóða skýrslu um þessar rannsóknir eftir eitt til tvö ár. Það er hins vegar ekki á vísan að róa í þeim efnum sagði Oscar, þar sem stjórnvöld skera nú grimmt niður allar fjárveitingar á þessu sviði, staða sem hljómar jafnvel kunnuglega í okkar eyru.

Þegar horft var upp snarbrattar hliðarnar velti maður því fyrir sér hvernig skógur getur hafst við í slíkum bratta. Þrátt fyrir hornafræðina er skógarbeykið (*Fagus sylvatica*) mest áberandi en einnig töluvert af evrópuþin (*Abies alba*), skógarfuru (*Pinus sylvestris*), pyreneaeik (*Quercus subpyrenaica*) en auk þess var hér innan um minna af hengibjörk (*Betula pendula*) og ask (*Fraxinus excelsior*) auk nokkurra víðitegunda, m.a. *Salix angustifolia* og ýmsar fleiri ónefndar tegundir. Um og ofan 2000 m var svo að finna bergfuruna sem við skoðuðum svo vel daginn áður, sem tróndi hæst allra trjategunda á hæstu brikum en þangað fórum við ekki heldur héldum okkur í dalbotninum.

Skógarbeyki í þjóðgarðinum í Ordesa. Mynd: BJ

Við skoðuðum nú skógarbeyki skóg sem ekki hefur verið hreyft við að marki síðustu hundrað árin. Hér voru því bæði gömul tré og gríðarmikil og um leið fallnir öldungar sem voru komnir að fótum fram og þar sem þau falla kemur upp nýgræðingur sem nýtir sér rými og ljósglufur í laufþekjunni til að vaxa og dafna. Á föllnum trjám var að finna fjölbreyttar niðurbrotslífverur bæði úr dýra- og plönturíki sem eru sérhæfðar og lifa af því að brjóta í smæstu eindir lífmassa sem áður var byggður upp í nokkur hundruð ár, m.a. skordýr, maura, barkarbjöllur, sveppi, og aðrar lífverur, fléttur og mosa sem eru ásætur eða lifa sérstaklega við slíkar umhverfisaðstæður. Niðurbrot gefur svo aftur færi á uppbyggingu og heldur hringrásinni gangandi.

Um þetta samband fjallaði Oscar meira og minna og gerði af mikilli innlifun og þekkingu. Genginn var stór hringur um dalbotninn meðfram ánni Rio Ara en á þessu svæði var trjágróður að mestu leyti skógarbeyki og stoppað á völdum stöðum.

Hugfangin eftir þennan áfanga héldum við niður dalinn góða en komum svo við í litlu þorpi, Torla-Ordesa, í útjaðri þjóðgarðsins, hvar einnig var að finna þjónustumiðstöð. Gengið var þar um fallegar og þröngar götur og hér var eðlilega að finna ýmsa muni og vöru sem túristar eru hallir undir.

Þegar komið var til baka í rútuna sló Þórarinn fararstjóri upp klassískum tónleikum í lúkar rútunnar og hinn knái bílstjóri Oscar Moral reyndist líka vera liðtækur á gítarinn. Það var vel við eigandi og notalegt að enda þennan dag á silkimjúkum nótum eftir upplifanir dagsins. Við héldum glöð í sinni til náttstaðar í Jaca.

21. október – Frá Jaca til Barcelona

Kominn var ferðadagur því við kvöddum bæinn Jaca og Pýreneafjöllin og ókum til baka til Barcelona. Eðlilega var ferðin nýtt eins og kostur er en Spánn er þekkt víngerðarland um allan heim og því eðlilegt

Fjallasalir og landslag í þjóðgarðinum Ordesa er stórbrotið. Skógarbeyki í bland við evrópuþin teygir sig upp brattar hlíðar og síðan tekur bergfuran við í efstu brúnum. Mynd: BJ

Hópurinn samankomin í Ordesa. Mynd: BJ

að við kynntum okkur þessa grein eftir bestu föngum.

Á leiðinni tók Þórarinn upp spænskt þjóðlag sem er alþekkt heima og sungið er á hverjum jólum og allir þekkja „Á

jólunum er gleði og gaman, fúm, fúm, fúm“ nema hvað nú var okkur uppálagt að taka æfingu og syngja á frummálinu og hljómar þá viðlagið svona: „Veinticinco de Diciembre fun fun fun“.

Gekk á ýmsu í framburði og söng í rútnni og því má segja að hver hafi sungið með sínu nefi og hlegið um leið. Og þannig er það margt í okkar menningu á Fróni og hefur lengi verið, að við tökum hiklaust upp það sem við teljum við hæfi og gerum að okkar.

Við vorum rétt búin með æfinguna þegar við komum á vénekru búgarðinn Heredad Segura Viudas, þar sem við fræddumst um víngerð. Þessi staður hefur reyndar sérhæft sig í kampavínsframleiðslu og fundið sína hillu á þeim vettvangi. Tekið var á móti okkur og hópnum skipt upp í þrjá hópa sem hver fyrir sig var með leiðsögumann sem sagði ítarlega frá vinnsluferlinu. Gengið var fyrst út á ekrurnar og sagt frá ræktuninni en síðan haldið niður í mikla vínkjallara þar sem þrúgunum er safnað í miklar ámur þar sem gerjun fer fram og síðar átöppun og geymslu þar sem vínið er látið lagerast. Einn liður í vinnslu-

ferlinu er að halda víninu við jafnt og lágt hitastig. Að lokum fengum við að smakka á guðaveigum framleiðslunnar og sumir gerðu þar góð kaup af veigum búgarðsins.

Spánverjar eru stærstu vínframleiðendur í heimi. Vínþrúgan hefur verið ræktuð í allt að átta þúsund ár og af ættkvíslinni *Vitis* má finna a.m.k. 60 tegundir en fyrst og fremst er *Vitis vinifera* og ræktuð yrki eða sortir sem telja má í þúsundum og stöðugt er verið vinna að þróun nýrra yrkja.

Eftir höfugar veitingar var ferð okkar haldið áfram uns komið var niður í miðbæ Barcelona þar sem gist var næstu þrjár nætur á Hotel Catalonia Avinyó skammt frá Römblunni, aðalgötu borgarinnar.

22. október – Heimsborgin Barcelona

Að loknum morgunverði var skoðunarferð fram yfir hádegi um merka staði í fylgd heimaleiðsögumanns eins og vera ber. Ekið var upp á Montjuïc hæðina en þaðan er

 HVAMSHÓLAR

ROTPRÆR ÁN SITURLAGNA
SITURTANKUR Í STAÐ SITURLAGNA
SKOLPHREINSISTÖÐVAR

FYRIR:
HÓTEL
HEILSÁRSHÚS
SUMARHÚS

GRÆNT ALLA LEIÐ

SIGURÐUR VIGGÓ HALDÓRSSON PÍPULAGNINGAMEISTARI +354 660 4085 SIGGI@HVAMSHOLAR.IS

Flókakræða (*Alectoria sarmentosa* ssp. *sarmentosa*) á trjástofni. Mynd: BJ

Kennslustund í ræktun vínviðar á búgarðinn Heredad Segura Viudas. Mynd: BJ

fallegasta útsýnið yfir Barcelona. Hæðin er miðlæg í borginni og rís 180 metra yfir umhverfið en frá fornu fari var hæðin tilvalin til varna fjendum enda trónir kastali frá 17. öld efst en í hlíðarfætinum er einnig að finna opinberar byggingar eins og Þjóðminjasafn Katalóníu og lítinn grasagarð. Gott útsýni var yfir hafnar-mannvirki borgarinnar, miðbæ Barcelona og fjær og sunnar sást til alþjóðaflug-vallarins sem er byggður á óshólmum árinna Llobregat.

Eftir spássitúr um hlíðar Montjuïc var haldið að einu helsta tákni borgarinnar en það er kirkjan La Sagrada Familia. Hafist var handa við byggingu hennar árið 1882 og stendur bygging hennar enn yfir, en áætlað er að þessu verki ljúki fyrir 2030, ef allt gengur eftir. Kirkjubygging þessi er með miklum ólíkindum, ekki bara vegna stærðar og umfangs, heldur hverskonar skreytinga, tilvísana, trúartákna og helgimynda. Byggingarstíllinn mun vera blanda af háklassískum gotneskum stíl og skreytistíl Art Nouveau. Byggingin er nú þegar komin á Heimsminjaskrá Sameinuðu

þjóðanna. Höfuðarkitekt byggingarinnar er Antoni Gaudí (1852-1926) en hann á einnig fjöldann allan af öðrum byggingum í Barcelona; húsin Casa Battló, Casa Milá og garðinn Güell sem eru mjög lýsandi fyrir hans handbragð.

Að lokinni skoðunarferð var frjáls tími. Þórarinn fararstjóri leiðbeindi þeim sem þess óskuðu um nánari upplýsingar og hvað eftirsóknarvert gæti verið fyrir hvern og einn. Um kvöldið var svo sameiginlegur hátíðarkvöldverður á góðum veitingastað í göngufæri frá hótelinu þar sem gert var vel í mat og drykk.

Eikarámur fullar af guðaveigum. Mynd: BJ

Horft yfir miðbæ Barcelona af hæðinni Montjuïc. Mynd: BJ

23. október – Frjáls dagur í Barcelona

Frjáls dagur í borginni og nú gafst hverjum og einum tími til að skoða þessa dásamlegu borg upp á sitt einsdæmi. Stórborgin Barcelona verður hins vegar ekki skoðuð til hlítar á einum eða tveimur dögum en þar er margt að finna og iðandi mannlíf á hverju torgi, spennandi markaðir og ótal smáverslanir sem skapa einstaklega notalega stemningu. Þá er ekki síður ljúft að rölta inn í íbúðagötu, þar sem hægt er að setjast á lítil kaffihús þar sem heimamenn fá sér hressingu og ræða heimsmálin. Sjálfstæði Katalóníu og pólitískur órói hefur verið í fréttum nú um nokkurt skeið og voru fáanar héraðsins dregnir fram í íbúðum og víða áberandi í götumyndinni. Þetta er sýnilegt dæmi um þá undiröldu sem virðist vera í samskiptum við Spán en einhvers konar málamiðlun

virðist ekki vera í sjónmáli. Efnahagur Katalóníu er öflugur og skapar miklar gjaldeyrstekjur og ágreiningurinn m.a. að hluta til þess eðlis að heimamenn telja lítið af þeim skattlögðu tekjum renna aftur til Katalóníu. Þá munu draugar borgarastyrjaldarinnar á öndverðri sl. öld einnig hafa sitt að segja, en Katalóníubúar voru alfarið á móti einræðisstjórn Francisco Franco, sem ríkti frá 1939 allt til ársins 1975, og er sú staðreynd vafalaust einnig undirrót þess óróa sem virðist aukast frekar en hið gagnstæða.

Um kvöldið gafst svo tækifæri til að upplifa flamenco-dans sýningu á Tablao Flamenco Cordobes. Þar komu fram miklir flamenco-snillingar, þau Jesús Carmona, Karmime Amaya auk Laura González og Mara Rey svo helstu meðleikarar séu upp taldir. Enginn sem heimsækir Spán ætti að láta slíkan

Kirkjan La Sagrada Familia er stórbrotið mannvirki að innan sem utan. Myndir: BJ

viðburð fram hjá sér fara. Heimildir rekja uppruna flamenco allt til 18. aldar og megin kveikju dansins sé að finna hjá Róma-fólki frá Andalúsíu meðan að aðrir staðhæfa að dansinn eigi uppruna sinn í fjölmenningarlegum suðupotti mun fleiri þjóðarbrota – frá Andalúsíu-mönnum, Rómafólki, Kastilíu-búum, Márum og Gyðingum. En hvað um það, dansinn er orðin þjóðardans Spánar og ekki síst vettvangur atvinnumanna, sem skemmta og trylla túrista alls staðar að úr heiminum með seiðandi tónföllum og taktvissum og kröftugu stappi í bland við drama og angurværa tilburði. Mikil skemmtan og innihaldsrík.

24. október

– Salvador Dalí og heimferð

Þó að komið væri að heimferð tókum við daginn snemma þar sem ekki var flogið fyrr en síðdegis. Við notuðum tímann til að draga að okkur andblæ eins þekktasta listamanns Katalóníu, sjálfs Salvador Dalí. Við tékkuðum okkur því af hótelinu fyrir hádegi og kvöddum og héldum í norðaustur með strandlengjunni á hraðbraut sem bar okkur hratt yfir til bæjarins Figueres. Þar er að finna safn listamannsins Dalí, Teatre-Museu, sem var ákveðið að stofna árið 1960 en safnið er byggt á grunni leikhúss þar sem Dalí hélt sína fyrstu listasýningu. Hvergi annars staðar er hægt að

Listasafn Dalís en þar er hægt að dvelja dagana langa.
Mynd: BJ

sjá jafn heilsteypt yfirlit yfir helstu verk listamannsins og mismunandi tímabil listaferils hans frá fyrstu tíð til síðustu verka. Safnið er því mikilvægt aðdráttarafl ferðapjónustu í Katalóníu og þangað koma hátt í tvær milljónir gesta árlega.

Þegar hópurinn hafði fengið sig fullsaddan á hughrifum Dalís var haldið aftur áleiðis til Barcelona, með viðkomu í bænum Girona þar sem gafst kostur á að snæða léttan síðdegisverð. Tekinn var sveigur á hraðbrautinni ofan við miðborgina til að komast greiðlega út á flugvöllinn. Við kvöddum Spán og Katalóna með góðar minningar í farteskinu um menningu og sögu auk ríkulegs fróðleik um skóga Pýreneafjalla og góð sambönd ef á þarf að halda í framtíðinni. Flugvöllurinn í Barcelona er stór en allt gekk þar eins og í sögu. Við höldum svo á fák okkar yfir hafið og lentum um miðnætti í haustkalsanum í Keflavík, sem að vanda var svalandi og hressandi.

Höfundur: BRYNJÓLFUR JÓNSSON

Síðasti viðkomustaður ferðarinnar var gamli bærinn í Girona þar sem var ljúft að teiga í sig lífið á götum bæjarins.
Mynd: BJ